

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Коновалова Т.В. – викладач іноземної мови, спеціаліст вищої категорії, старший викладач. ВСП «Технологіко-економічний фаховий коледж МНАУ»

***Анотація.** В статті розглядаються питання організації самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти по підготовці до занять з іноземної мови у вищому навчальному закладі. Відзначається важливість раціонального планування позааудиторної роботи з урахуванням принципів інтелектуальної активності та ефективності.*

***Ключові слова:** самостійна робота, здобувач фахової передвищої освіти, активність, результативність, самоорганізація, практичні навички, лексичний та граматичний матеріал.*

Перебудова сучасної вищої школи на одне з перших місць висуває проблеми формування творчої особистості. В умовах росту інтеграції освіти, науки і виробництва ще в більшій мірі виступає завдання підготовки та формування творчої особистості фахівця, поступове перетворення навчальної діяльності в професійну діяльність здобувача фахової передвищої освіти. Виходячи з цього, постає необхідність в безперервній освіті майбутнього фахівця.

Будь-яка справжня освіта досягається лише шляхом самоосвіти. Саме вона здатна забезпечити постійний ріст професійної кваліфікації і самовдосконалення фахівця, сприяє удосконаленню стилю діяльності, спонукає до творчого пошуку. Отже, задача вищої школи – виховання спеціаліста, здатного постійно удосконалювати свої професійні навички.

Уміння самостійно працювати має особливе значення. Загальновідомо, що навчальний матеріал засвоюється краще, а навички пізнавальної діяльності формуються у студентів інтенсивніше саме під час самостійної роботи[1].

Практика вивчення іноземної мови методом активізації дає змогу говорити про форму організації самостійної роботи здобувачів по оволодінню навичками спілкуванню іноземною мовою на базі навчальної програми. Ці форми дають можливість найбільш повно реалізувати цілі навчання.

Форми самостійної роботи: аудиторні під керівництвом викладача (на практичних та лабораторних заняттях); позааудиторні без викладача (на

виробничій практиці, вивчення теорії, виконання домашніх вправ, читання нової іноземної літератури зі спеціальності і т.ін)[2].

Для активізації самостійної роботи з будь-якої дисципліни велике значення має мотивація. Якщо для предмету іноземна мова в мовному вузі (факультеті) мотивація природна, то як правило, в немовних вузах в умовах відсутності реального мовного оточення необхідна штучна, а іноді і примусова мотивація. Проте в сучасних соціально-економічних умовах, коли руйнуються старі стереотипи, на деяких немовних факультетах мотивація підвищується[3].

Особливе значення для активізації самостійної пізнавальної діяльності здобувачів мають підручники та навчальні посібники. Вони не тільки дають лексико-граматичний матеріал та завдання до текстів з підручника, але й активізують, стимулюють самостійну пізнавальну діяльність здобувачів з допомогою змісту текстового матеріалу (актуальність, науковість) і форми (проблемність завдань, оформлення і т.ін). Кафедри іноземних мов ведуть роботу по створенню навчальних посібників, методичних рекомендацій, вказівок, термінологічних словників з метою активізації самостійної роботи. Крім цього вирішується ще й проблема відсутності нових підручників і посібників, які б відповідали сучасним вимогам для вивчення мови.

Успішному засвоєнню навчального матеріалу під час самостійної роботи здобувачів сприяють також і аудіовізуальні засоби навчання (лабораторні роботи, таблиці, альбоми, звукозапис і т.ін).

Ведучи розмову про активізацію самостійної діяльності здобувачів слід ще зупинитися на двох аспектах: вивчення граматики та навчання читанню. Читання іноземною мовою, з одного боку, дає можливість забезпечити виконання завдання до тексту, з іншого – підвищує інтерес до вивчення іноземної мови. Оскільки саме через іноземну мову актуалізуються відомості з наук, які тісно пов'язані з майбутньою спеціальністю здобувачів.

Для більшої ефективності самостійної роботи на практичних заняттях викладач використовує індивідуальні завдання, під час яких він враховує рівень підготовки кожного здобувача і фактично проводить індивідуальну роботу з ним. Важливість правильної організації самостійної роботи студентів, як відмічають педагоги та психологи, полягає перш за все в тому, що вона стимулює розумову активність, підвищуючи при цьому результативність навчання. Вважається, що надмірна активність викладача в передачі знань, дуже часто призводить до гальмування в сприйнятті здобувача. Ефект від повторних пояснень зазвичай незначний, тому що у слухача виникає хибне враження, що вони все це вже

знають та вміють, і вони залишаються внутрішньо пасивними, а відповідно, несприйнятливими.

Самостійній роботі здобувача властиві такі характеристики: вона формує на кожному етапі його руху від незнання до знання необхідний об'єм та рівень знань, навиків та вмінь для вирішення пізнавальних задач; виробляє у здобувача психологічну установку на систематичне поповнення своїх знань і вироблення умінь орієнтуватися в потоці наукової інформації; являється найважливішою умовою самоорганізації здобувачів в оволодінні методами професійної діяльності, пізнання, та поведінки, являється інструментом педагогічного керівництва та управління самостійною, пізнавальною та наукововиробничою діяльністю в процесі навчання та професійного самовизначення.

Таким чином, можна констатувати той факт, що тільки свідома самостійна робота, скерована викладачем, дає позитивні наслідки і можливість більш ефективного використання здобувачами інформації із зарубіжних джерел в їх науково-дослідницькій роботі.

Література:

1. Лещенко Т. О. Дидактичний сегмент соціальних мереж в контексті осучаснення формату вищівського викладання мовних дисциплін іноземцям / Т.О. Лещенко, М. М. Жовнір, М. В. Асламова // Молодий вчений. - 2020. - № 7.1 (83.1). - С. 93-96.

2. Лещенко Т. О. Технологія подкастингу в руслі цифровізаційних тенденцій мовної освіти іноземних студентів-медиків / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Open educational e-environment of modern U n i v e r s ^ = Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету : електронне наукове фахове видання. - 2020. - № 9. - С. 41-53.

3. Башкір О.І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі / О.І. Башкір // Педагогіка та психологія. - 2018. - Вип. 60. - С. 33-44. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu ped 2018 60 6>.